

Javaslatok a LEADER HVS-ek hatékony megvalósítása és a vidékfejlesztési intézményrendszer átalakítása érdekében a 2007-2013-as időszak hátralévő részére és a 2014-2020-as tervezési időszakra

Az ÚMVP megvalósítása során folyamatosan tapasztalható szakmai, szabályozási hiányosságok, a túlzott központosítás és bürokrácia, a program irányításának a vidéki valóságtól való teljes elszakadása, valamint a LEADER pályázatok elektronikus beadásának kudarcra külön-külön és együttesen is azt jelzi, hogy a magyarországi LEADER program végrehajtása azonnali és alapvető változtatásokat igényel. A helyzet értékelése, közös álláspont és módosítási javaslatok kidolgozása céljából 2011. november 29-én a LEADER HACS-ok regionális delegáltjainak részvételével munkaértekezletet hívtunk össze. Szeretnénk elérni, hogy az elmúlt három évben a rendszerben összegyűlt tudás, szakértelem, kapcsolati tőke ne menjen veszendőbe, hogy jobbitó szándékunk és javaslataink valóban célba érjenek. A közös munka és az alábbi dokumentum célja is kettős:

1. Olyan jelentős változtatásokra kerüljön sor még a mostani programozási időszakon belül, melyek sikeresebbé tehetik az ÚMVP III. tengely és a LEADER hátralévő pályázati fordulót, és egyben elindítják a rendszert a gyökeres változás útján.
2. Az európai vidékfejlesztési gyakorlat mintájára, az EU szabályainak megfelelően és a program hazai tapasztalatainak messzemenő figyelembevételével készítsük fel a hazai vidékfejlesztést a 2014-2020-as programidőszak valóban LEADER szellemiségű megtervezésére és végrehajtására.

Tisztában vagyunk vele, hogy nekünk, HACS-oknak, munkaszervezeteknek is sokat kell még fejlődniük, tanulniuk, és valódi közösséggé kell kovácsolódnunk a siker érdekében.

A közös gondolkodás során az alábbi főbb pontokat találtuk a legfontosabbnak:

1. **Szükség van a vidékfejlesztési intézményrendszerének és szervezeti hátterének felülvizsgálatára, átgondolására és átszervezésére**
  - a. meg kell teremteni az alulról jövő kezdeményezések érvényesülésének lehetőségét;
  - b. csökkenteni kell a túlzott központosítást és a bürokráciát;
  - c. mindenki számára követhetővé, átláthatóvá, használhatóvá kell tenni a rendszert;
  - d. az MVH-IH-HACS viszonyát át kell alakítani úgy, hogy az az ügyfelek érdekeit szolgálja.
2. **A pályázás technikai, technológiai hátterét, környezetét felül kell vizsgálni.**
  - a. Az online beadás tekintetében vizsgálni kell az ügyfelek esélyegyenlőségét, senki sem maradhat ki a technikai „le/elmaradottsága” okán a rendszerből (papír alapú beadás is legyen lehetséges);
  - b. a pályázás folyamatát egyszerűsíteni és decentralizálni kell, egy a mainál sokkal felhasználóbarátabb rendszer kiépítése érdekében;
3. **A HACS-ok képzése és a valós hálózati együttműködés elérése feltétlenül szükséges**
  - a. szükséges a HACS-oknál hiányzó készségek, kompetenciák felmérése és pótlása;
  - b. meg kell találni azokat a fórumokat (MNVH LEADER szakosztály, önszerveződő érdekképviselő) amelyek lehetővé teszik a rendszeres és folyamatos országos együttműködést;
  - c. a HACS-ok valódi bevonásával meg kell vizsgálni, hogy a jelenlegi rendszer - feladatok és kötelezettségek – mely pontjain szükséges feltétlenül változtatni a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiák LEADER-szerű megvalósítása érdekében.

A munkaanyagot megfogalmazták a Helyi Vidékfejlesztési Akciócsoportok Regionális Delegáltjai és Vidékfejlesztési Szakértők a Budapesten, 2011. november 29-én tartott munkamegbeszélésükön. A munkaanyag Helyi Akciócsoportok általi elfogadása és vezető tisztségviselőik általi aláírása folyamatban van.

Részletes javaslatok

1. Szabályozási, intézményi háttér

1.1 A LEADER Akciócsoportok (továbbiakban HACS-ok) a vidéki szereplőkkel (továbbiakban: ügyfelek) tartott szoros kapcsolat révén sorozatosan szembesülnek azzal a véleménnyel, hogy az EMVA – ÚMVP támogatási rendszer túl bonyolult, túlkomplikált, kiszámíthatatlan, sűrűn módosuló.

- Ezért azonnali dereguláció szükséges.
- A vidékfejlesztési támogatásokat pályázatoknak megfelelő eljárás alá kell vonni és kivenni a Közigazgatási eljárási törvény hatálya alól.
- Az ügyfelek érdekében egyetlen, jelentősen egyszerűsített jogszabály – pályázati felhívás – rögzítse valamennyi szükséges előírást.

A cél érdekében munkacsoport folyamatos működése szükséges, amelyben a HACS-ok erre a feladatra delegált képviselői kompetens, szükséges és jelentős befolyással bíró résztvevők.

1.2 A Helyi Bíráló Bizottság (HBB) a működését szabályozó eljárásrend miatt nem érte el igazi célját, nem volt képes a HACS területén nem kívánatos ügyfelek, projektek kiszűrésére.

- Ezért az eljárásrend (és mellékleteinek) átalakítására van szükség.

A HACS-ok képviselőiből álló munkacsoportnak kell kialakítania egy új és jobb eljárásrendet, mely megadja a HBB-nek a helyi érdekek érvényesítéséhez szükséges autonómiát.

1.3 A túlszabályozott jogszabályi háttér ellenére a HACS döntési kompetenciája változatlanul látszólagos, projektmegvalósulást segítő feladata önként vállalt vagy nincs.

- Ezért szükség van a HACS-ok autonómiájának kiszélesítésére és arra is, hogy feladataik közt a mostaninál sokkal nagyobb szerepet kapjon a projektek generálása és a megvalósításukban való segítségnyújtás. Elő kell írni az ügyfelek részére a konzultációs kötelezettséget.

Az IH – MVH - HACS képviselőkből álló munkacsoport kidolgozza a HACS valós döntéshozatali feltételrendszerét, a projektmegvalósítást segítő feladatokat.

1.4 Az ügyfelek számára átláthatatlan a vidékfejlesztési támogatások - közvetítő szervezeti - intézményi rendszere (IH-VM, MVH, HACS).

- Ezért a jelentősen egyszerűsített, valós pályázati rendszer intézményi feladatait kizárólag a HACS-oknak kell ellátni.

Az IH – MVH - HACS képviselőkből álló munkacsoport kidolgozza a HACS közvetítő szervezeti feladatait.

1.5 A jogszabályi háttér burjánzása miatt gyakori a döntésképtelenség, hiányos a szakmai hozzáértés.

- Ezért a hatásköröket egyértelműen le kell határolni (IH-MVH-HACS), bővíteni kell a kommunikációt a jogalkotó és alkalmazók között, szakmai – uniós vidékfejlesztési – tapasztalatokkal rendelkező felelős vezető (IH, MVH) és az ügyfelek munkáját könnyítő deregulációt kell végrehajtani.

Az IH – MVH - HACS képviselőkből álló munkacsoport a hatásköröket uniós mintára meghatározza, feltárja a jogszabályalkotás és alkalmazás problémás területeit.

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

2. A pályázás technikai/technológiai környezete

2.1 Az elektronikus rendszer nem mindenki számára megfelelő

- Ezért amellet, hogy jelentősen egyszerűsíteni kell az elektronikus rendszert, lehetővé kell tenni a papíralapú benyújtást is.

Az IH – MVH - HACS képviselőkből álló munkacsoport meghatározza a pályázati adatlap minimális tartalmi követelményeit, feltöltést egyszerűsítő megoldásokat keres.

2.2 Az elektronikus felület ügyfélkapus, meghatalmazotti rendszere túlbiztosított.

- Ezért egyszerűsíteni kell az elektronikus rendszerhez való hozzáférést, egy ügyfélnek egyetlen regisztrációs számmal (MVH regisztrációs szám) biztosítani kell a hozzáférést.

Az IH – MVH - HACS képviselőkből álló munkacsoport megvizsgálja, hogy indokolt-e a többszörös igazolás és biztosítási rendszer, feltöltést egyszerűsítő megoldásokat keres.

2.3 Az elektronikus rendszer kapacitáshiányos

- Ezért egyszerűsíteni kell a feltöltés rendszerét és/vagy növelni kell a kapacitást, a technikai problémákat el kell háritani.

Az IH – MVH - HACS képviselőkből álló munkacsoport megvizsgálja az offline feltöltés, az import.csv fájl teljes adatlapra történő alkalmazásának lehetőségét, az ügyfélkapu használatának szükségességét.

3. HACS-ok hálózati működése

3.1 Hiányzik az összefogás, a hálózati együttműködés belföldön. Ugyanakkor kevés az európai kapcsolódás, a hazai HACS-ok finanszírozás hiányában a komolyabb nemzetközi kooperációs projektekből kimaradnak.

- Ezért bővíteni kell az MNVH hálózati szerepét, és támogatni kell a HACS-ok által kezdeményezett (nem központi szervezésű), akár országos HACS találkozót, együttműködéseket, tapasztalatcserét is. Ugyanakkor meg kell teremteni a nemzetközi együttműködés (különös tekintettel a nemzetközi LEADER projekteken való részvétel) anyagi, intézményi és jogszabályi feltételeit.

Az IH – MVH – MNVH - HACS képviselőkből álló munkacsoport megvizsgálja a hálózati együttműködések bővítésének és a nemzetközi együttműködésekbe való bekapcsolódásának lehetőségeit.

3.2 A HACS-ok felkészültsége hiányos

- Ezért bővíteni kell az időszerű és szükséges képzések számát, a HACS munkatársak képzését a stratégiai tervezés, kommunikáció, vidékfejlesztés és határterületek (pl. jog, pénzügy, gazdaságfejlesztés, műszaki) vonatkozásban is. Ahhoz, hogy a HACS-ok személyre és problémára szabott, színvonalas képzéseket kaphassanak, a képzővel megrendelőként kell tárgyalniuk, a központi szervezésű képzések ezt nem teszik lehetővé.

Az IH – MVH – MNVH – VKSZI- HACS képviselőkből álló munkacsoport megvizsgálja a képzések bővítésének lehetőségét, választhatóságának módját, külső szolgáltatóktól való megrendelését.